

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor/ka DP: **Ing. Eva Brejchová**

Termín SZZ: 22.5.2024

Název DP: *Povrchové řešitelské strategie žáků 1. stupně ZŠ při řešení slovních úloh a aktivity vedoucí k jejich překonávání*

Datum posudku: 15.5.2024

| | |
|---|--------------|
| Vedoucí/ho práce | Oponentský |
| Posuzovatel: Mgr. Radka Havlíčková, Ph.D. | Posuzovatel: |

A. Požadované náležitosti diplomové práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

| | A | B | C | N |
|--|---|--|---|-------------------|
| 1. Cíl | Formulace obsahově funkční, formulačně zřetelná. | Drobné nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci. | Nefunkční formulace formálně i obsahově. | Chybí. |
| 2. Závěr | Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora. | Mezi A a C | Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli. | Chybí. |
| 3. Odkazy a citace | Vše dokumentováno, zřejmé oddělení převzatého a vlastního. | Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury. | Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím, apod. | Nevyhovuje. |
| 4. Formální náležitosti (abstrakt, klíčová slova, angl. název, rozsah,..) | Ano | Neúplné: | DOPLNIT při obhajobě: | Nevyhovuje zcela. |
| 5. Jazyková úroveň | Vhodná větná stylistika a gramatická správnost. | Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice. | Výraznější nedostatky (doplň příklady): | Nevyhovuje zcela. |

B. Kvalita diplomové práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje

Teoretická úroveň, resp.část

| | | | | |
|---|----------|----------|----------|----------|
| Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení | A | B | C | N |
| Logická struktura výkladu | A | B | C | N |
| Argumentace soudů je obsažena a je funkční | A | B | C | N |

| | | | | |
|--|---|---|---|---|
| Funkční provázanost teoretické a praktické části | A | B | C | N |
| Odborná literatura: množství a kvalita zdrojů včetně zahraničních, aktuálnost. | A | B | C | N |
| Autorský přínos | A | B | C | N |

Empirická úroveň, resp. část

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Vymezení úkolů (cílů) | A | B | C | N |
| Charakteristika výzkumného šetření (metodologický základ) a/nebo zdůvodnění empirických postupů | A | B | C | N |
| Dokumentace výzkumu (čas, místo, postup) nebo praktických činností | A | B | C | N |
| Interpretační nebo reflektivní úroveň empirických údajů | A | B | C | N |
| Autorský přínos | A | B | C | N |

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/ autorce DP:

Vyjádření k celku DP a jejímu přínosu:

V diplomové práci se autorka Ing. Eva Brejchová věnovala problémům svých žáků se slovními úlohami. Jejím cílem bylo zmapovat, jaké obtíže žáci mají, zamyslet se s oporou o odbornou literaturu nad jejich příčinami a připravit pro ně dlouhodobější program, který by jim tyto problémy pomáhal překonávat. Navržený program následně realizovala s celou třídou a vyhodnotila jak z pohledu vybraných jednotlivců, tak z pohledu celé třídy. Analýzu písemných žakovských řešení doplňovala rozhovory s vybranými žáky, v nichž si průběžně zpřesňovala diagnostiku žakovských obtíží a ověřovala účinnost navržených intervencí. Na práci cením zejména upřímnou snahu autorky žákům pomoci, její pečlivé uvažování o žácích a jejich individuálních potřebách. Autorka nehledala instantní řešení, ale cestu k trvalé i když třeba jen drobné (např. postojové) změně. Nehledala ani univerzální řešení pro všechny, mezi řádky dala zřetelně najevo přesvědčení, že na různé příčiny obtíží žáků je zapotřebí reagovat různě. Za originální a inspirativní považuji nápad se strukturací textu (jedna z intervencí), která pomáhá zejména žákům, kteří mají problém zpracovat delší úseky textu ať již kvůli slabší čtenářské gramotnosti nebo limitům v pozornosti. Práce může být cenná zejména pro učitele, kteří pro své žáky hledají cestu k úspěšnému řešení slovních úloh, nabízí totiž konkrétní náměty, jak se vypořádávat s určitými okruhy problémů (např. rychlý a nepozorný žák, žák se čtenářskými obtížemi, žák s obecně pomalým pracovním tempem). Dále práce může nabídnout inspiraci či zpětnou vazbu tvůrcům učebnic – autorka v práci konkrétně popisuje, jak se kterými úlohami její žáci pracují a co v konkrétních slovních úlohách jim dělá problémy.

Vyjádření k dílčím nebo specifickým záležitostem DP:

Práce je poměrně obsáhlá, největší část tvoří popisy jednotlivých intervencí a jejich vyhodnocení. Jako celek je soudržná, neobsahuje nadbytečné kapitoly či pasáže textu. Teoretická část vymezuje všechny podstatné pojmy a koncepty a poskytuje určitý vhled do problematiky, zejména s oporou o tuzemské zdroje. Větší pozornost je věnována problematice porozumění textu a povrchovým strategiím řešení slovních úloh. Metodologie přiléhá stanoveným cílům a poskytuje dobrou oporu při reflexi stanovených cílů. Zpětně bych větší pozornost věnovala výběru a formulaci některých úloh. Drobné metodologické nedostatky má pre a posttest, diplomová práce na nich však nestojí, autorka jim sama nepřičítá velký význam.

Design výzkumu je kvalitativně orientován, má charakteristiky akčního výzkumu (plánování, akce, pozorování, reflexe), podkladem pro analýzy výsledků jsou žákovská řešení a rozhovory s žáky. Praktická část je rozdělena do dvou hlavních oddílů, které popisují průběh a vyhodnocení dvou fází výzkumu. V první fázi autorka identifikuje potíže žáků a vyhledává problematické typy úloh, na které zaměřuje pozornost ve druhé fázi výzkumu. Ta obsahuje popis vytvořených intervencí (zakreslení řešitelského obrázku, strukturace textu, úlohy s antisignálem a nadbytečným údajem, tvorba vlastní úlohy na zadaný matematický model), jejich realizaci a vyhodnocení. Praktickou část uzavírá shrnutím pokroků sledovaných žáků. Předposlední kapitolou práce je diskuse, která poukazuje na některé limity výzkumu a celkově reflektuje jeho průběh a výsledky. V závěru autorka shrnuje obsah celé práce a přehledně uvádí hlavní výsledky.

Po formální stránce je práce velmi dobře zvládnuta, má jen minimum nedostatků ve stylistice či formátování. Problematické jsou občas formulace některých úloh, je otázkou, zda to nemělo vliv na průběh či výsledky intervencí. Jazyk práce je srozumitelný, terminologicky většinou přesný. Práce se zdroji je v pořádku, autorka využila i několika zahraničních zdrojů, v textu s nimi pracuje na úrovni přímých i nepřímých citací, vlastní myšlenky a zkušenosti odděluje.

Náměty k diskusi při obhajobě DP:

1. Lze některou z navržených a vyzkoušených intervencí označit za univerzálnější? Kdybyste svým kolegům měla doporučit k vyzkoušení jednu z nich – která by to byla a z jakého důvodu?
2. Od uplynutí Vašich intervencí uplynulo více než půl roku. Jste se sledovanými žáky ještě v kontaktu? Mají některé z Vašich činností ještě dozvuky? Sledovala jste nebo sledujete nějaký další efekt Vaší práce se slovními úlohami?

Vyjádření ke shodám v systému Theses: Maximální podobnost s 19 jinými dokumenty je 1 %.

Hodnocení: Práce splňuje podmínky kladené na závěrečnou práci. Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh hodnocení:

| | | | |
|---------|-------------|-------|------------|
| výborně | velmi dobře | dobře | nevyhovuje |
|---------|-------------|-------|------------|

Podpis: